

саме в трансляції результатів через ЗМІ були зроблені прямо протилежні акценти. Так, інформаційна агенція УНІАН, посилавшись на «Дзеркало тижня», наголосила, що «соціологи заміряли національну вражду по 7-бальній шкале» [9]. Відносно точне вимірювання соціологами етнічної толерантності та ксенофобії з метою привернення уваги легко перетворюється у вимірювання ворожнечі та формує громадську думку у негативному напрямку. В інших ЗМІ пролунали не багато більш толерантні висловлювання про те, що «українці в цілому толерантні, однак не люблять цыган, негров, азиатов и арабов». Причому такі заяви робляться на фоні результатів того ж самого дослідження про те, що «65% опитаних вважають, що політики повинні нести відповідальність за дискримінаційні висловлювання. 24,9% вважають, що дискримінаційні висловлювання є неприпустимими, але не караними. 4,3% вважають, що пересічні громадяни мають право на подібні висловлювання, а політики – ні. 5,8% респондентів вважають дискримінаційні висловлювання одним із проявів свободи слова» [10].

Результати багаторічного моніторингу міжетнічних відносин у Закарпатській області показує більш високий рівень міжетнічної толерантності, ніж у загальноукраїнських дослідженнях [11; 12]. Це підтверджує припущення відомої «гіпотези контакту» Г. Олпорта, згідно з якою, безпосередні контакти між членами різних соціальних груп сприяють зниженню ворожості в їх стосунках. Гіпотеза заснована на припущенні, що негативні стереотипи щодо членів аутгрупи виникають через нестачу контакту з ними, оскільки точність їх сприйняття членами інгрупи прямо пропорційно залежить від інтенсивності міжособової взаємодії між членами різних соціальних груп. Загальноукраїнські дослідження міжетнічної толерантності вивчають, як правило, лише негативні стереотипи членів етнічних аутгруп, які ніколи не мали безпосереднього контакту з представниками інших етносів, але мають упереджене ставлення до них завдяки ЗМІ.

Таким чином, на третьому етапі управлінських рішень щодо захисту прав етнічних меншин та забезпечення державної етнічнонаціональної політики, виникає певна колізія між головними

акторами цього процесу. Представникам законодавчої влади потрібно формувати засади державної етнополітики, спираючись на відносно точні результати соціологічних досліджень упередженої громадської думки про рівень етнічної толерантності та ксенофобії. Враховуючи, що інтереси народних депутатів та представників інших гілок влади обумовлені значною адміністративно-правовою відповідальністю, цілком зрозуміла їх прихильність до збереження цілісності соціальних структур за рахунок обмеження прав окремих національних меншин. Завдяки цьому, захист прав окремих етнічних та національних меншин може вступати у конфлікт з інтересами державного будівництва або національної безпеки України на певному етапі її розвитку.

Результати контент-аналізу парламентських слухань Верховної Ради України «Етнічнонаціональна політика України: здобутки та перспективи», які відбулися 11 січня 2012 року, показали, що акцент обговорення перенесено з питання міжетнічної толерантності на питання захисту прав національних меншин. У процесі парламентських слухань найбільш часто вживаються поняття: «національні меншини» (0,68-0,74%), «права» (0,37%), «політика держави» (0,33-0,37%), «питання розвитку» (0,23%), «етнополітика» (0,22%), «забезпечення» (0,18%), «етнонаціональна» (0,17%), «державна» (0,17%), «культура» (0,16%), «мова» (0,16%) та інші. Поняття «міжетнічні» (відносно) «толерантність» та «нетолерантність» трапляються у тексті парламентських слухань тільки по 14 разів, що складає 0,02% від загальної кількості слів. За допомогою корелятивного аналізу встановлено, що мова може йти або про захист прав національних меншин, або про забезпечення державної етнополітики.

На останньому рівні прийняття рішення питання регулювання етнічнонаціональних відносин вноситься з наукової і політичної площини у юридичну. Головним аргументом такого перенесення є те, що поняття «національна меншина», на відміну від поняття «етнічна група», є юридично закріпленою в Конституції України. Такий підхід максимально знеособлює різнобарвність етнічних груп України до рівня громадян, які не є представниками титульного етносу. Перенесення питання етнічнонаціонального регулю-